Snabbt bredband är viktigast när svenskarna jobbar hemifrån – landsbygden har blivit ett digitalt b-lag

En rapport om att jobba hemma utförd av Kantar Sifo på uppdrag av IP-Only

Morgondagens samhälle kräver framtidens infrastruktur – rätt frågor måste ställas och vi är skyldiga att ta reda på svaren

Vi arbetar hemma som aldrig förr. Och vi gör det digitalt. Vi har sett att internettrafiken ökat med upp till 60 procent i vårt nät, och andra aktörer har visat liknande siffror. Detta är alltså ingen överraskning för någon av oss, utan det är först när vi ställer frågorna hur, varför och vilka konsekvenser det får som det börjar bli intressant. Och det är precis det vi gjort. Under sommaren gav vi Kantar Sifo uppdraget att undersöka hemarbetet under Corona. Och de tusen personerna i undersökningen var tydliga.

Ett genomgående tema i svaren var vikten av att ha tillgång till ett snabbt internet för att kunna jobba hemma. Saknar man exempelvis snabbt bredband är det fyra gånger så vanligt att man tvingas minska hemarbetet. Och detta är en verklighet för alldeles för många av oss. Värst är det på landsbygden. Här har enbart varannat hushåll, 48 procent, det snabba bredbandet som undersökningen visar är så viktigt för dagens och morgondagens samhälle. Jämför vi med tätorterna där nära nio av tio har snabbt bredband blir bilden tydlig – landsbygden har blivit ett digitalt b-lag.

Detta är några svar vi fått från undersökningen, men kanske lika viktigt är frågorna som uppkommer.

- Vad blir samhällskonsekvensen av att landsbygdsområden tvingas leva utan digitala möjligheter?
- Vad händer när många inte kan använda alla de digitala välfärdstjänsterna som gör sjukvården mer tillgänglig?
- Hur utvecklas näringslivet i de delar av landet som saknar snabb digital infrastruktur?
- Hur attraktiva blir kommuner som saknar snabbt bredband (enligt undersökningen är snabbt internet viktigast när man jobbar hemma – till och med viktigare än lugn och ro)?
- Och ytterst – vad innebär minskade skatteintäkter i redan ekonomiskt utsatta landsbygdskommuner när allt fler väljer att flytta till tätortsområden som sedan länge har snabb och säker digital infrastruktur?

Jag har inte alla svar, men tillsammans med kommuner och företag kommer jag göra allt jag kan för att skaffa dem. Men en sak är jag säker på. Jag vill inte leva i ett samhälle där din bostadsadress bestämmer vilka möjligheter du har.

Ta gärna fem minuter och läs följande sidor. Ytterst handlar det om vilket samhälle vi vill leva i.

Regina Donato-Dahlström, vd på IP-Only

Innehåll

Många har inget annat alternativ än att jobba hemma	04
Vi kommer fortsätta att jobba hemma – och vi trivs med det	05
När fler i hushållet jobbar hemma ökar kraven på uppkopplingen	06
Tre av tio hushåll utan fiber upplever störningar redan när tre är uppkopplade	07
En av tre som saknar fiber har problem att jobba hemifrån	08
Hushåll utan fiber har i högre grad tvingats avstå från distansarbete	09
För sju av tio har det fungerat bra att jobba hemma – men det finns utmaningar	10
Bra uppkoppling är viktigast för de som jobbar hemma	11
Internet påverkar hur vi lever, bor och jobbar	12
Om dålig uppkoppling är en begränsning – vad är då lösningen?	13
Viljan att skaffa fiber har ökat	14
Om undersökningen	16

Många har inget annat alternativ än att jobba hemma

Att fler personer jobbar hemma, eller på distans, är inget nytt. Men under Corona är det många fler som rekommenderats att göra det. Så många som sju av tio personer (68 procent) har förväntats att jobba hemma (56 procent i glesbygdskommuner, 73 procent i mer tättbefolkade områden).

Kantar Sifos undersökning visar detta. Den visar samtidigt att arbetsgivare i glesbygd varit mindre benägna att rekommendera hemarbete. Både på grund av att spridningen av viruset inte varit lika påtaglig i glesbygd och för att det finns skillnader i branschstruktur. Men också för att de tekniska förutsättningarna för hemarbete i många fall är sämre än i storstäderna.

DIAGRAM I %

Har din arbetsgivare hänvisat er till att jobba hemifrån under Corona?

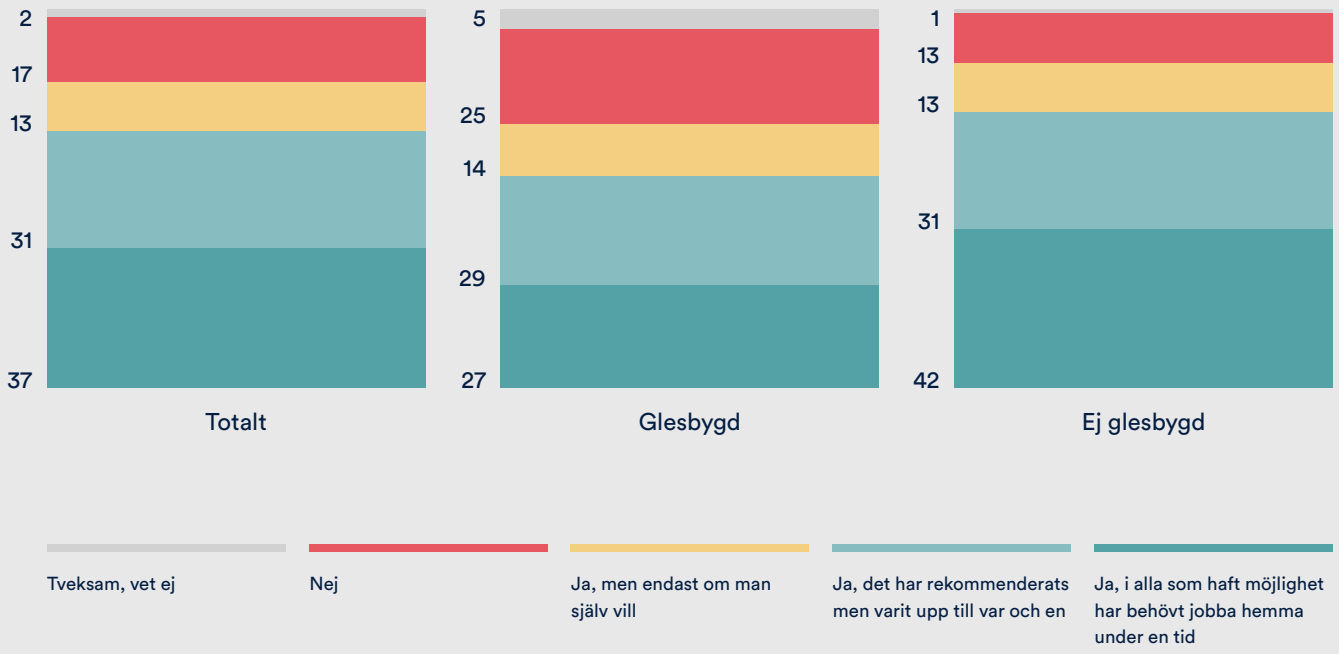

Vi kommer fortsätta att jobba hemma – och vi trivs med det

Kantar Sifos rapport visar tydligt att det vi ser är början på en kulturförändring. Det som många blivit rekommenderade att göra, är något många bedömer att man kommer fortsätta göra. Ökningen är så stor som 50 procent, jämfört med innan Corona.

DIAGRAM I %

Visar arbetad tid hemifrån som andel av totalt arbetad tid*

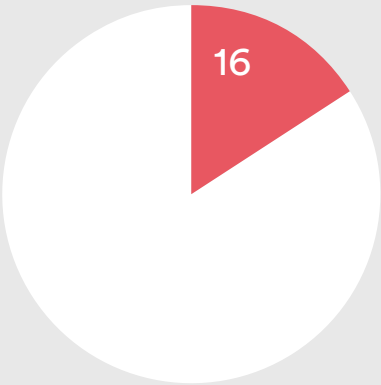

Innan Corona – hur mycket jobbade du hemifrån?

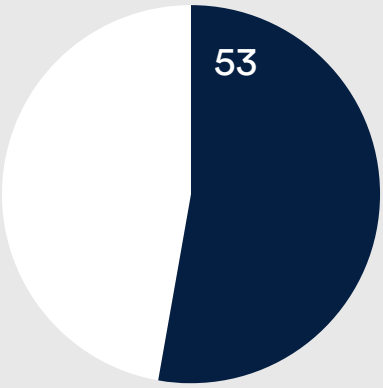

Under Corona – hur mycket har du i genomsnitt jobbat hemifrån?

Efter Corona – hur mycket uppskattar du att du kommer att jobba hemifrån?

I jämförelsen mellan glesbygd/ej glesbygd visar rapporten enbart små skillnader. Men det finns några som är viktiga att peka på. INNAN CORONA var det vanligare att man helt avstod från distansarbete om man bodde i glesbygd (46 % mot 35 %). Det var samtidigt vanligare att man arbetade 100 % på distans (6 % mot 1 %). Sannolikt är det en del boende i glesbygd som har sin arbetsgivare på helt annan ort och därmed inte kan arbeta ”från kontoret”. UNDER CORONA är det mindre vanligt på glesbygden att man går upp till 75 % eller mer på distans (34 % mot 48 %). EFTER CORONA är det fler i glesbygden som fortfarande helt kommer att avstå distansarbete (27 % mot 17 %). Överlag ser vi små skillnader mellan fiberhushåll och ej fiber-hushåll. Dock är det något fler av hushållen som saknar fiber som helt avstått från att arbeta hemifrån under corona (13 % mot 10 %).

*Förutsättningen är att man har en uppkoppling som möjliggör hemarbete.

När fler i hushållet jobbar hemma ökar kraven på uppkopplingen

De hushåll som inte har bredband via fiber upplever i större utsträckning problem med sin uppkoppling. Störst skillnad ser vi när det gäller möjligheten att koppla upp flera enheter samtidigt, bara varannan utan fiber är nöjd i det avseendet.

Bland de saker man är missnöjd med är det några som sticker ut hos den grupp som inte har bredband via fiber.

1. Möjligheten att delta i videomöten med högsta kvalitet
2. Stabilitet och hastighet
3. Värdet av det man betalar för

DIAGRAM I %

Hur upplever du uppkopplingen när det gäller följande?

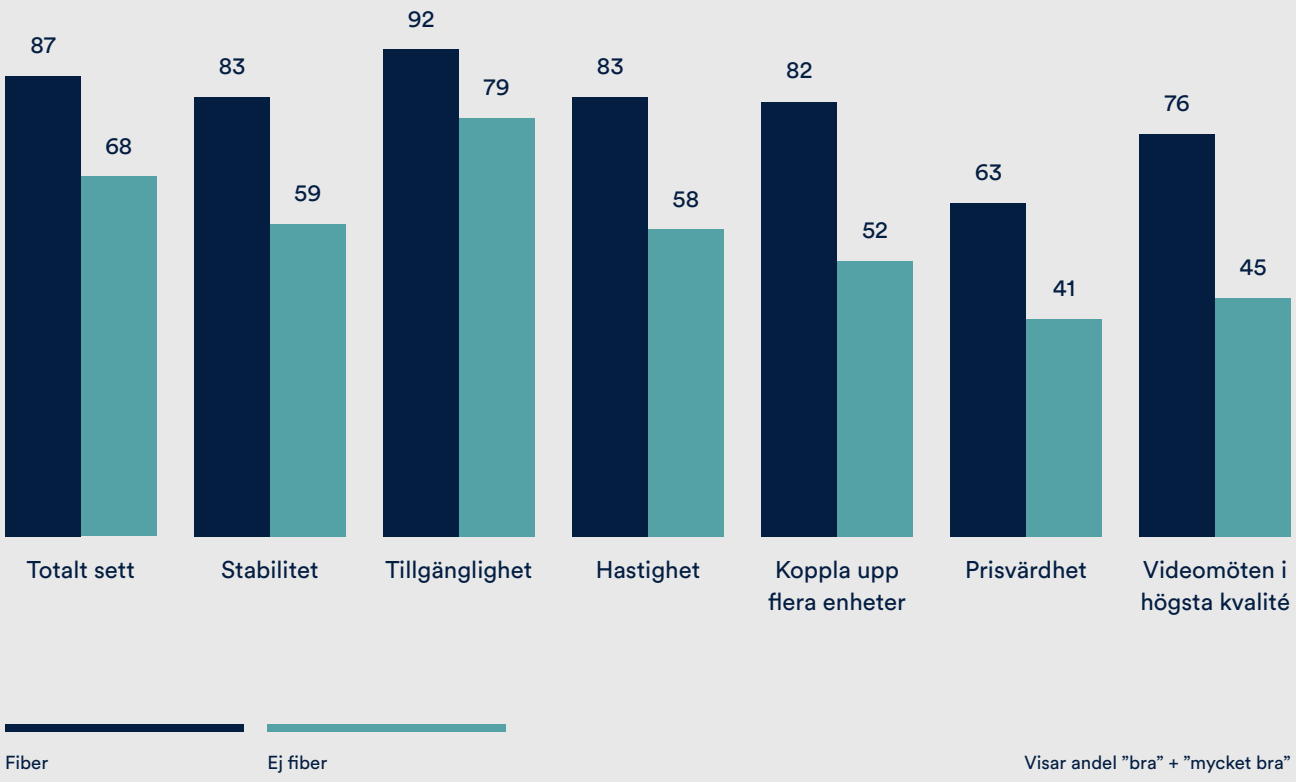

Tre av tio hushåll utan fiber upplever störningar redan när tre personer är uppkopplade

Det krävs ingen kristallkula för att förstå att andelen uppkopplade enheter i hushållen kommer att öka. Men detta är inte ett problem så länge man har sin uppkoppling via fiber. Undersökningen visar att fiber är den enda fungerande tekniken som har kapacitet för den ökning av uppkopplade enheter som kommer. Däremot ser man att andra tekniker redan idag har problem med detta.

DIAGRAM I %

Hur många kan vara uppkopplade mot internet utan att ni upplever större störningar?

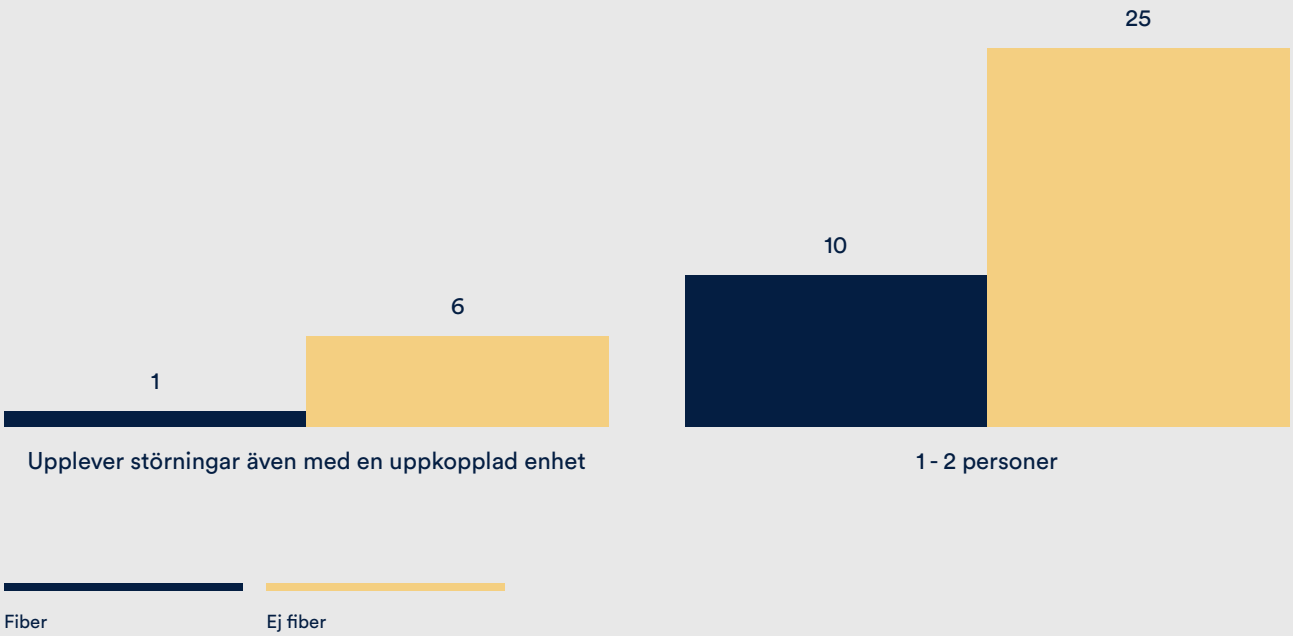

En av tre som saknar fiber har problem att jobba hemma – landsbygden har utmaningar

Enligt Post- och telestyrelsen saknar 52 procent av glesbygden snabbt bredband via fiber, medan enbart 16 procent gör det i tätorterna. Detta får stora konsekvenser enligt Kantar Sifos undersökning, då en av tre som saknar fiber får det svårare att jobba hemifrån. Dessa utmaningar finns alltså framför allt på landsbygden. Bland hushåll utan fiber är det samma sak.

Så många som ett av tre hushåll utan fiber anser att uppkopplingen är bristfällig, eller att den inte gör det möjligt att jobba hemifrån, eller på distans, överhuvudtaget.

DIAGRAM I %

Har du uppkoppling som möjliggör att jobba hemifrån?

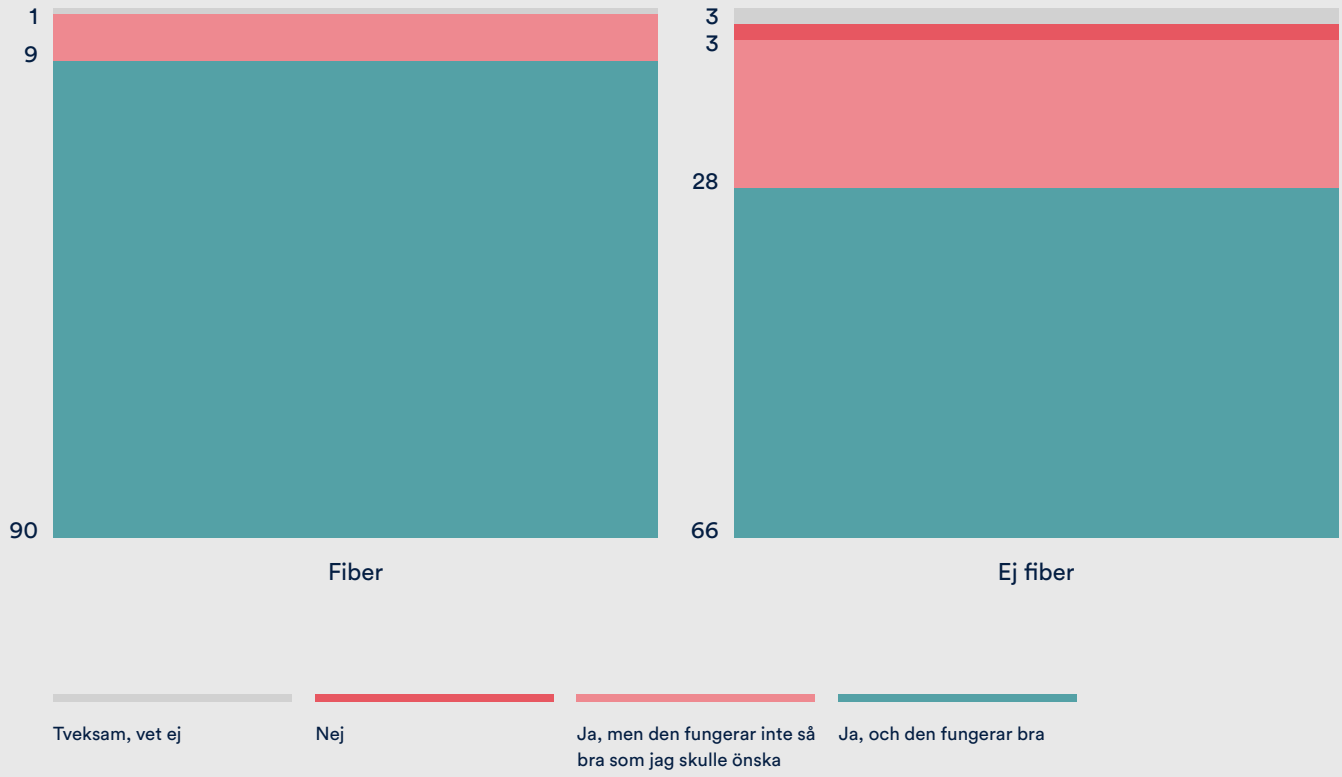

Hushåll utan fiber har i högre grad tvingats avstå från distansarbete

Det är fyra gånger vanligare att personer i hushåll utan fiber tvingas säga nej till att jobba hemma jämfört med personer i hushåll som har fiber. Detta är allvarliga siffror för landsbygden som har betydligt färre hushåll med snabb uppkoppling.

- Bland hushåll i glesbygd har cirka en av tio (9 %) begränsat mängden arbete på distans.
- Bland hushåll utan fiber är det ännu vanligare, 13 % har begränsat mängden arbete på distans.

För sju av tio har det fungerat bra att jobba hemma – men det finns utmaningar

72 procent anser att det fungerar bra eller mycket bra att jobba hemma. Bland hushåll utan fiber är det mer än dubbelt så vanligt att hushålla med internet-användningen i jämförelse med hushåll som har bredband via fiber.

DIAGRAM I %

Hur upplever du att det fungerar att jobba hemifrån?

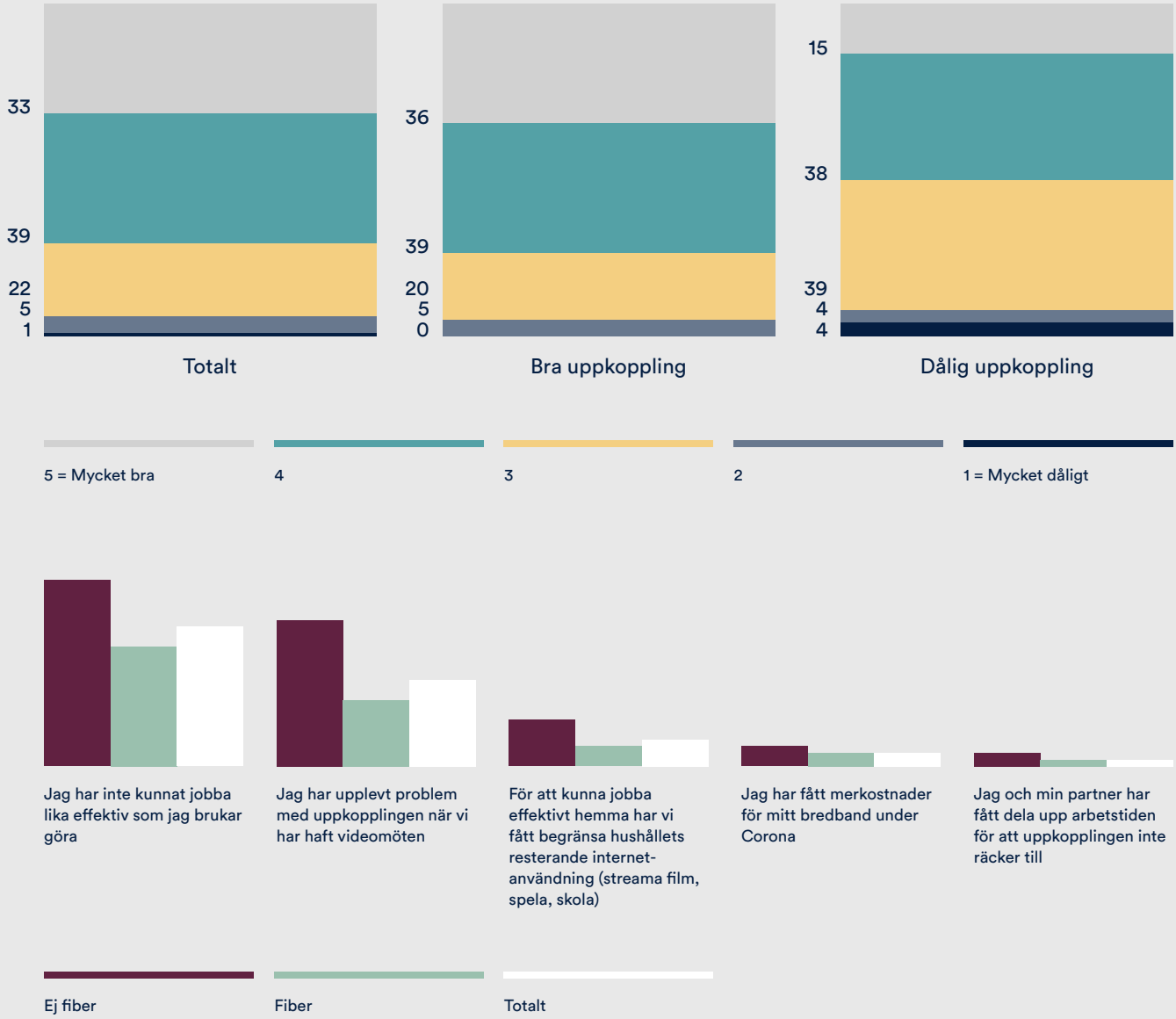

Bra uppkoppling är viktigast för de som jobbar hemma

Nio av tio anser att en bra uppkoppling är viktigast för att kunna jobba hemma.

Det kommer före saker lugn och ro, ergonomi eller möjligheten att kunna jobba avskilt.

DIAGRAM I %

När du jobbar hemifrån, hur viktigt är följande för dig?

Totalt

Andel ”viktigt” + ”mycket viktigt”

Internet påverkar hur vi lever, bor och jobbar

Rapporten visar att en bra uppkoppling gör det möjligt att förändra och förbättra sin vardag. Vidare framgår att de intervjuade upplever att de kan lösa sina arbetsuppgifter bättre, att de kan välja bostadsort i högre utsträckning och att de får mer tid att spendera med familjen och att hålla kontakten med sina nära och kära.

DIAGRAM I %

Nära två av tio, 16 procent, av de intervjuade som har en dålig uppkoppling har till och med övervägt att flytta på grund av det

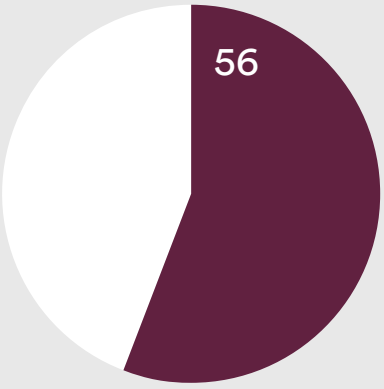

”Jag kan lösa mina arbetsuppgifter på ett bättre sätt eftersom jag kan jobba hemifrån vid behov”

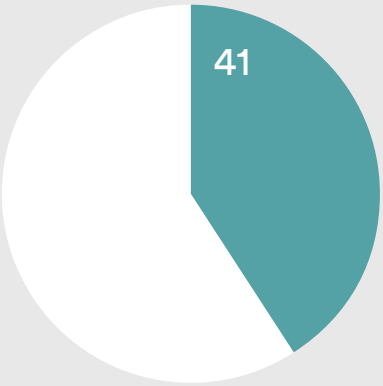

”Jag kan studera/ha ett jobb som jag inte hade haft möjlighet till utan internet”

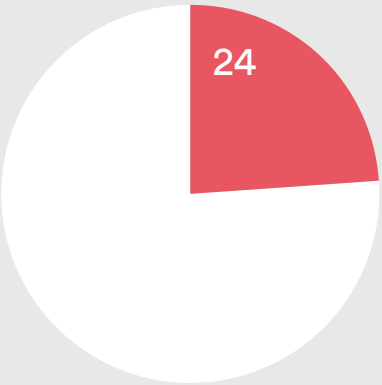

”Internet har gjort att jag kunnat välja arbete och bostadsort på ett sätt jag annars inte kunnat”

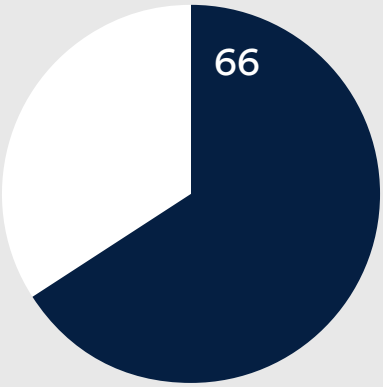

”Tack vare internet kan jag hålla en bra kontakt med nära och kära”

”Jag har mer tid för familjen för jag kan jobba hemifrån”

Om dålig uppkoppling är en begränsning – vad är då lösningen?

Rapporten visar att så många som en av tre utan fiber önskar att de hade en bättre uppkoppling men att det kostar för mycket. Nästan dubbelt så många av hushållen som inte har fiber de upplever att deras uppkoppling begränsar hur mycket de kan jobba hemifrån jämfört med fiberhushållen.

DIAGRAM I %

Hur väl stämmer följande påståenden in på dig?

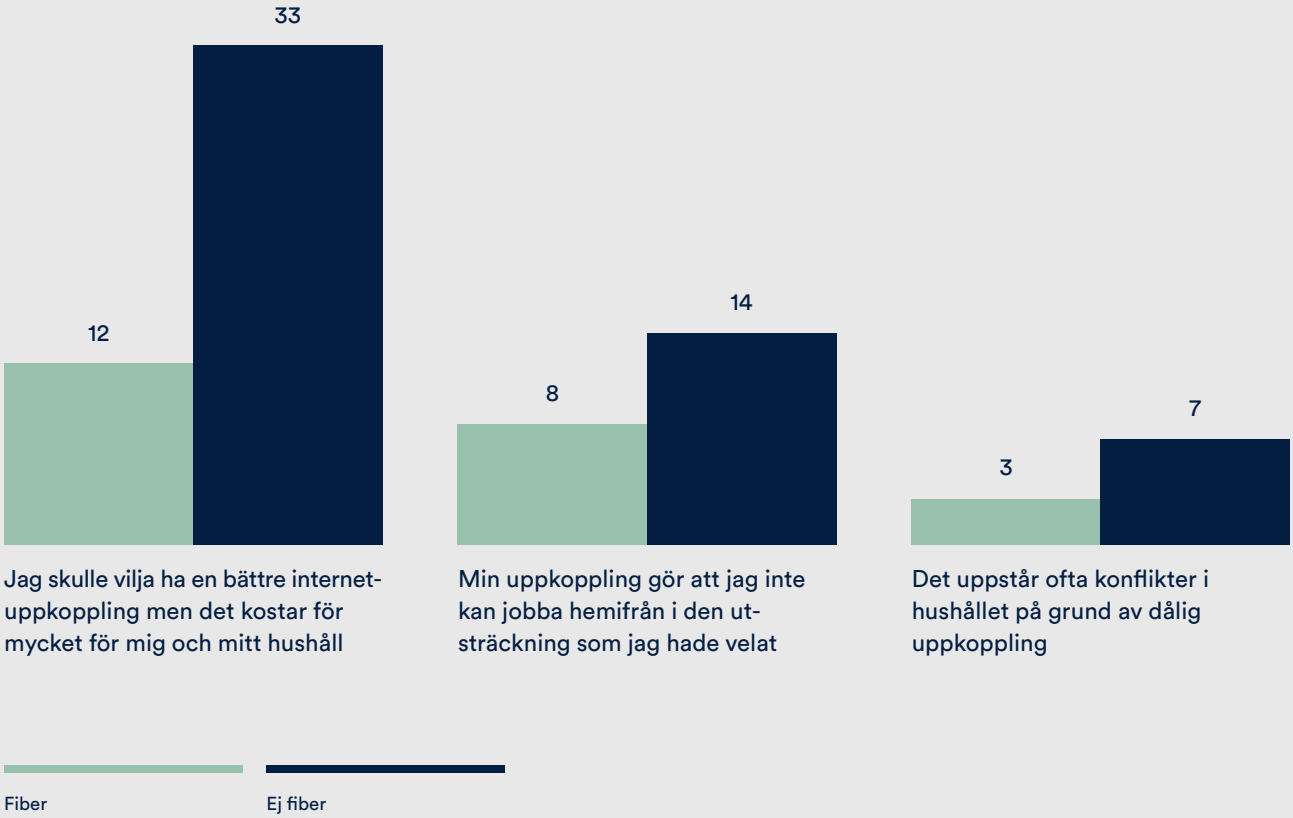

Viljan att skaffa fiber har ökat

De vanligaste anledningarna till att man vill ha fiber är många. Men det som är gemensamt är följande.

Ökad stabilitet

Snabbare internet

Ökad kapacitet

Däremot kan verkligheten för många vara en annan

”Jag har märkt ännu mer hur dåligt vårt Internet är. Det är sorgligt att det inte satsas så att hela landet kan ha en acceptabel uppkoppling.”

”Har i och för sig alltid varit intressant med fiber men eftersom landsbygden inte får fiber så är det bara att drömma vidare”

DIAGRAM I %

Har Corona-situationen gjort dig mer intresserad av att skaffa fiber?

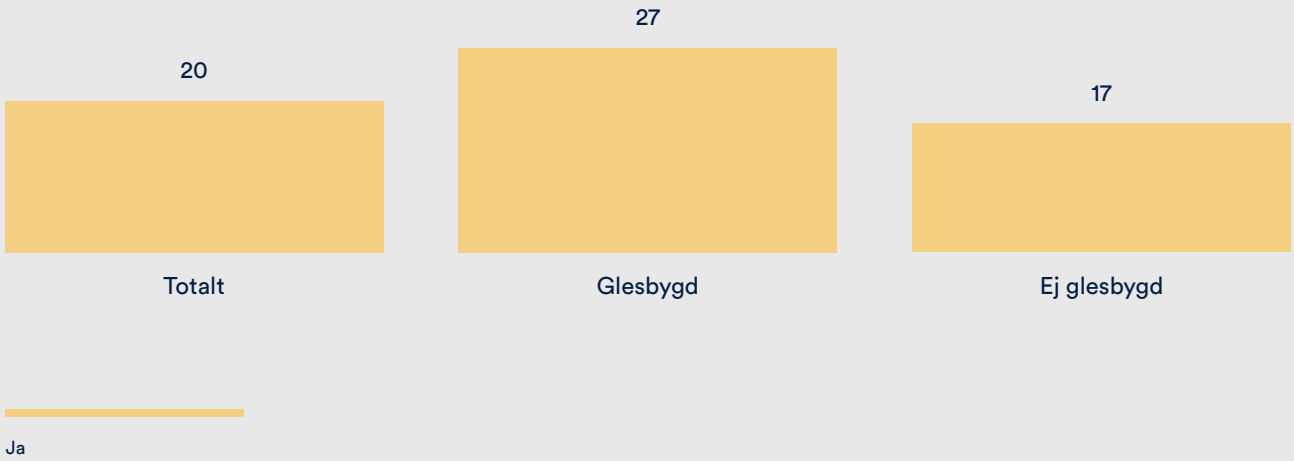

Fiber är förstavalet – nya, trådlösa tekniker har ett svalt intresse

Trots en ökad vilja att skaffa fiber, tillsammans med ett ökat behov, är det många som inte kan få det. Dels är det fortfarande för dyrt samtidigt som andra trådlösa tekniker (som till exempel 5G och FWA) inte är ett alternativ för nio av tio personer.

DIAGRAM I %

Totalt

Om undersökningen

Urval
- 1000 personer intervjuade, juni 2020
- Riksrepresentativt urval i åldrarna 20-70 år
- Arbetar hel-/deltid och/eller har egen verksamhet
- Har ett arbete som till viss del kan utföras hemifrån/distans om uppkoppling fanns

Utförd i Sifos webbpanel mellan 2/6-11/6 2020.

Disclaimer
I undersökningen refereras till ”Glesbygd” som en kombination av Sveriges kommuner baserat på följande definitioner:

Glesbygdskommuner – En glesbygdskommun är, enligt den definition som tillämpats sedan 2010, en kommun, där mindre än 70 procent av befolkningen bor i tätort samt har en befolkningstäthet som är mindre än åtta invånare per kvadratkilometer.

Landsbygdskommuner avlägset belägna:
kommuner med där mer än 50 procent av befolkningen bor i rurala områden och där mindre än hälften av befolkningen har mindre än 45 minuters resväg med bil till en tätort med minst 50 000 invånare.

Landsbygdskommuner mycket avlägset belägna:
Kommuner där hela befolkningen bor i rurala områden och har minst 90 minuters genomsnittlig resväg med bil till en tätort med minst 50 000 invånare.

Om källan:
Detta är en extern rapport framtagen av Kantar Sifo på uppdrag av IP-Only. Källa – andel hushåll med snabbt bredband på landsbygden jämfört med tätorter. Enligt Post- och telestyrelsens senaste bredbandskartläggning (mars, 2020) saknar 52 procent av landsbygdens hushåll snabbt bredband. Detta kan jämföras med 16 procent i tätorterna.

DIAGRAM I %

Incidens

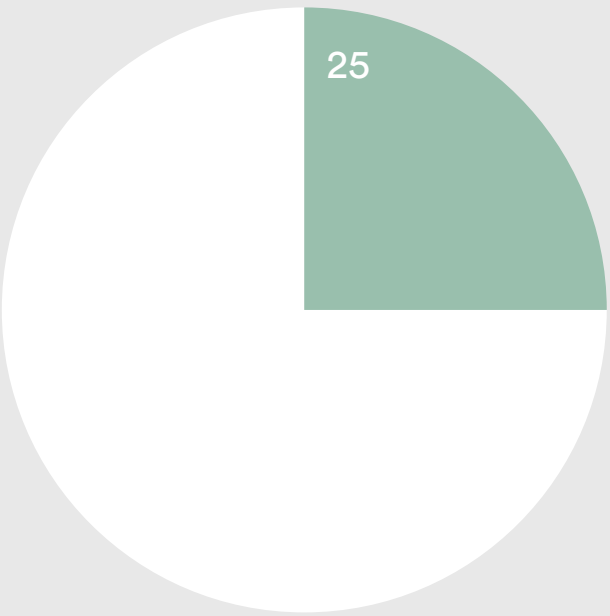

Svarsfrekvens

ip only

Vi pratar gärna mer om möjligheterna med att jobba hemma – och hur tekniken kan hjälpa oss göra det effektivt och trivsamt. Låt oss prata.

iponews@ip-only.se